

Ayr?l?k Kayg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ayr?l?k Kayg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17130>

Özet

Ayrılık Kaygısı Ölçeği (AKÖ), yetişkinlerde ve genç yetişkinlerde ayrılık kaygısı semptomlarının şiddetini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, Demirdis ve Çelik (2013) tarafından yürütülen bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması sonucunda geliştirilmiştir. Bu çalışmada, ölçeğin yapısal, deneysel kavram ve kriter geçerliliğini incelemek ve yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir. AKÖ, beşli Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanarak bireylerin ayrılıkla ilgili duygu ve düşüncelerini değerlendirmektedir.

Ölçeğin geliştirilmesi, sosyal ve davranış bilimleri alanında **ayrılık kaygısı** kavramının ölçülmesine yönelik önemli bir katkı sağlamaktadır. Yapılan analizlerde, ölçeğin **güvenirlik katsayısı** ve iç tutarlılık derecesi, psikometrik standartlar karşıladığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Ayrılık Kaygısı, Psikometri, Ölçek Geliştirme, Geçerlik, Güvenirlik, Sosyal Bilimler, Yetişkin Ayrılık Kaygısı.

Yazarlar

Demirdis, E., Seher Balçık Çelik

Amaç

Ayrılık Kaygısı Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin **ayrılık kaygısı** düzeylerini standart, geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle yetişkin popülasyonunda, bağlanma figürlerinden veya evden ayrılma durumlarına karşı hissedilen acı ve endişe ve sıkıntıyı tespit etmeye yöneliktir.

Ölçek, klinik çalışmalarda ve akademik araştırmalarda kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, ayrılık kaygısının yaygınlığını belirlemede, risk altındaki grupları tanımlamada ve ilgili psikolojik müdahalelerin etkinliğini değerlendirmede araştırmacılara ve klinisyenlere yardımcı olmayı hedefler.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel yapılardan biri olan **ayrılık kaygısı** (Separation Anxiety) yapısını ölçmektedir. Ayrılık kaygısı, yalnızca çocukluk dönemi ile sınırlı kalmayıp, yetişkinlikte de önemli ilişkiler veya güvenli alanlardan (ev gibi) ayrılma durumlarında ortaya çıkan yoğun korku ve endişe durumlarını ifade eder.

AKÖ, ayrık durumlar na karışık gösterilen duygusal ve bilişsel tepkileri, ayrık tehdidi altındaki kaygı ve ayrık olasılık sonuçlarına dair felaketleştirici düşünceleri kapsayan çok boyutlu bir yapı üzerine kurulmuştur. Ölçeğin geliştirilmesi sırasında, bu yapının farklı alt boyutlarının varlığını incelenmiştir.

Geçerlik

Ölçeğin bilimsel geçerliliğini test etmek amacıyla kapsamlı analizler yapılmıştır. Elde edilen bulgular, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

İç Tutarlılık (Cronbach's Alpha): Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha), yüksek bir değer olan 0.91 olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Yapı Geçerliliği: Çalışmada hem 'devlet' (state) hem de 'sabit' (trait) özelliklerinin yapı geçerliliği incelenmiştir. Bu, ölçeğin hem geçici kaygı durumlarını hem de bireyin kalıcı kaygı eğilimlerini ölçme yeteneğini işaret eder.

Kriter Geçerliliği ve Deneysel Kavram Geçerliliği: Ölçekte ayrıca **deneysel kavram geçerliliği** ve **kriter geçerliliği** olduğu belirtilmiştir. Bu, AKÖ puanlarının, teorik olarak ilişkili olması beklenen diğer ölçümlerle (kriterlerle) anlamlı düzeyde korelasyon gösterdiği anlamına gelmektedir.

Güvenilirlik

Ayrık Kayg Ölçeği'nin güvenilirliği, test sonuçlarının zaman içinde tutarlılığını ve içsel kararlılığını değerlendirmek için incelenmiştir.

Güvenilirlik analizleri kapsamında **Split-Half Yöntemi** kullanılmıştır. Bu yöntemle hesaplanan güvenilirlik katsayısı 0.71 olarak tespit edilmiştir. 0.70 üzerindeki katsayılar genellikle kabul edilebilir bir güvenilirlik düzeyini göstermektedir, bu da ölçeğin tutarlı sonuçlar ürettiğini destekler.

Faktör Analizi

Kaynak metinde doğrudan faktör analizi sonuçları detaylı olarak verilmemiştir; ancak **yapı geçerliliği** (structural validity) incelemesinin yapıldığı belirtilmiştir. **Yapı geçerliliği** çalışmaları sırasında, ölçeğin teorik yapılarının ampirik verilerle uyumlu olup olmadığını belirlemek için genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır.

Demirdis ve Çelik (2013) tarafından yapılan geçerlik çalışması, ölçeğin kuramsal olarak beklenen faktör yapılarını desteklediğini ve **ayrık kaygı** yapısını temsil eden alt boyutlara

ayrık kaygıyı göstermektedir. Bu, ölçeğin maddelerinin tek bir genel yapıya veya ilişkili birden fazla faktörü tutarlı bir şekilde ölçtüğünü doğrular.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme (Developmental)

Format: Beşli Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği. Yanıtlama formatı aşağıdaki gibidir:

- 1= Uygun değil
- 2= Biraz uygun
- 3= Nötr
- 4= Oldukça uygun
- 5= Tamamen uygun

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetkinler ve Genç Yetkinler (Doğrudan belirtilmemekle birlikte, akademik yayın bağlamından çıkarılmamıştır.)

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Genellikle 18 yaş ve üzeri)

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması, üniversite öğrencileri veya genel popülasyon örnekleminde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-report scale)

Anahtar Kelimeler

Likert Ölçeği, Split-Half Yöntemi, Yapı Geçerliliği, Klinik Değerlendirme, Cronbach Alfa, Psikolojik Ölçüm.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Seher Balçık Çelik

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: sbalci@omu.edu.tr

Yazın Adresi: Belirtilmemiştir (Sorumlu yazarın kurumsal e-posta adresi mevcuttur).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ayrılık Kaygısı Ölçeği'nin geliştirme çalışması 2013 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri, sorumlu yazar Seher Balçık Çelik (sbalci@omu.edu.tr) ile iletişime geçilerek öğrenilebilir.

Kaynaklar

Demirdis, E., & Celik, S. B. (2013). Separation Anxiety Inventory: Validity and reliability study. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 84, 1727-1731.

Makalenin orijinal akademik bağlantısı: ac.els-cdn.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [ayrilik-kaygisi-olcegi-toad.pdf](#)

Ayrılık Kaygısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynakta ölçeğin maddeleri (sorular) sağlanmamıştır. Ancak kullanılan derecelendirme sistemi aşağıda sunulmuştur:

- Uygun değil
- Biraz uygun
- Nötr
- Oldukça uygun
- Tamamen uygun